

**Управління освіти і науки
Сумської обласної держадміністрації
Сумський обласний інститут післядипломної освіти
Управління освіти Шосткинської міської ради
Сумської області**

**ІНТЕРАТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ
У ФОРМУВАННІ МОВЛЕННЄВОГО
РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ
(Методична розробка)**

**Олійник Катерина Іванівна,
вихователь логопедичної групи
шостого року життя,
вихователь II категорії,
Шосткинського дошкільного
навчального закладу №5
«Теремок»**

Шостка-2014

Рекомендовано для участі в обласній виставці-огляді кращих методичних розробок педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів у 2014 році рішенням методичної ради Шосткинського міського методичного кабінету (Протокол № 4 від 06.03.2014 р.)

Рецензент: Костіна Л.П., вихователь-методист Шосткинського дошкільного навчального закладу №5 «Теремок»

Олійник К. І. Інтерактивні методи навчання у формуванні мовленнєвого розвитку дошкільників. Методична розробка - Шостка, 2014, 72 с.

У розробці розкрито практичні аспекти роботи вихователя щодо використання інтерактивних методів навчання з мовленнєвого розвитку, підбрано вправи, ігри, подано авторську програму гуртку з театралізованої діяльності.

Розробку рекомендовано для вихователів дошкільних навчальних закладів.

Голові експертної комісії,
завідувачу кафедри теорії та
методики виховання Сумського
ОППО, кандидату педагогічних
наук у 2014 році
Гирі О.О. _____.

Олійник Катерини Іванівни
вихователя Шосткинського
дошкільного навчального
закладу №5 «Теремок»
Шосткинської міської ради
Сумської області

ЗАЯВКА

Прошу розглянути у конкурсні матеріали «Інтерактивні методи навчання у формуванні мовленнєвого розвитку дошкільників» для участі в обласній виставці-огляді кращих методичних розробок педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів у 2014 році.

Додаю:

1. Коротка анотація конкурсних матеріалів.

У розробці розкрито практичні аспекти використання інтерактивних технологій у мовленнєвому розвитку дітей, подано розробки занять, мовленнєві вправи з використанням інтерактивних методів, інтерактивні ігри, комплексна навчально – виховна програма гуртка з театралізованої діяльності «Малятко»

Автор доробки націлює педагогів на проведення мовленнєвих занять різних типів з використанням інтерактивних технологій. Застосування цього матеріалу дає змогу вихователю дошкільного закладу під час організації освітньої діяльності підвищити інтерес та працездатність дошкільнят, створити належні умови для роботи дітей, що сприятиме кращому закріпленню і повторенню вже вивченого матеріалу.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ІНТЕРАТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	6
1.1.Інтерактивні методи навчання як засіб формування навичок мовленнєвої взаємодії старших дошкільників.....	8
РОЗДІЛ II. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В МОВЛЕННЄВОМУ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	10
2.1.Оптимальна активізація дітей під час ігрової діяльності.....	13
2.2. Театралізована діяльність – як інтерактивний метод.....	15
2.3. Робота з батьками.....	15
ВИСНОВКИ.....	16
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	17
ДОДАТКИ.....	18

РЕЦЕНЗІЯ

на методичну розробку «**Інтерактивні методи навчання
у формуванні мовленнєвого розвитку дошкільників**»

вихователя Шосткинського дошкільного навчального закладу № 5 «Теремок»

Олійник Катерину Іванівну

Актуальність даної роботи пов'язана з необхідністю у використанні інтерактивних технологій, а саме інтерактивного навчання з метою розвитку мовленнєвої компетенції, активізації пізнавальної діяльності, підвищення ефективності організації освітньої діяльності.

У розробці розкрито практичні аспекти використання інтерактивних технологій у мовленнєвому розвитку дітей, подано розробки занять, мовленнєві вправи з використанням інтерактивних методів, інтерактивні ігри, комплексна навчально – виховна програма гуртка з театралізованої діяльності «Малятко»

Автор доробки націлює педагогів на проведення мовленнєвих занять різних типів з використанням інтерактивних технологій. Застосування цього матеріалу дає змогу вихователю дошкільного закладу під час організації освітньої діяльності підвищити інтерес та працездатність дошкільнят, створити належні умови для роботи дітей, що сприятиме кращому закріпленню і повторенню вже вивченого матеріалу.

Цю розробку можна також використовувати для організації самостійної роботи дітей як на занятті, так і у самостійній діяльності.

Наданий матеріал рекомендований для використання вихователям дошкільних закладів.

Вихователь - методист Шосткинського
дошкільного навчального закладу № 5 Костіна Л.П

Підпис Костіної Л.П. засвідчую.

Завідувач Шосткинського
дошкільного навчального закладу №5

О.М.Бурнатна

ВСТУП

Актуальність проблеми полягає в тому, без мовленнєвого спілкування неможливий повноцінний розвиток дитини. Тому завдання навчання рідної мови, розвитку мовлення постає як одне з провідних у всебічному розвитку дошкільника.

Бурхливі зміни. Що відбуваються в суспільстві, процеси демократизації та гуманізації, різноманіття навчально-виховних програм та вироблення у країні нових поглядів на предмет виховання дітей сприяють розкріпаченню, звільненню педагога від регламентації. Прагнення відійти від шаблонів сьогодні притаманне всім. Працювати стало набагато цікавіше, але й складніше, бо ж треба розв'язувати завдання виховання, навчання і розвитку індивідуально. Формування навичок мовленнєвої компетенції набуває у дошкільному віці неабиякого значення. Адже саме комунікативно-мовленнєвий розвиток зумовлює здатність дошкільників, розв'язуючи певні завдання під час пізнавальної, образотворчої, трудової діяльності планувати свої дії, узгоджувати їх з партнерами та домовлятися з ними про спільні дії для досягнення бажаного результату. Саме таку тему я обрала для своєї роботи.

Провідна ідея досвіду - системне використання інтерактивних технологій з метою розвитку мовленнєвої компетенції дошкільників.

Вид досвіду: раціоналізаторський, побудований на основі вже відомих фактів, може використовуватися педагогами в дошкільних навчальних закладах, початковій школі, родині.

Новизна досвіду полягає у використанні інтерактивних методів в розвитку мовлення дітей дошкільного віку. Щоб розвиток мовлення дошкільників був ефективним, педагог має створити умови для формування мовленнєвих навичок вихованців.

Однією з таких умов є інтерактивне навчання дошкільників.

I. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ІНТЕРАТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ...

Працюючи над науковими дослідженнями психологів, педагогів, лінгвістів Л.С. Виготського, Д.Б. Ельконіна, А.М. Богуш, Н.В. Гавриш, Т.О. Піроженко, Л.В. Щерби, В.В. Виноградова, К.Д. Ушинського, О.І. Тихеєвої, О.О. Флеріної, Ф.О. Сохіної, дійшла висновку, що необхідно створити умови для комплексного підходу до розв'язання завдань мовленнєвого розвитку дошкільників.

Науковцями виділяються три основних напрямки розробки психолого-педагогічних проблем розвитку мовлення дітей дошкільного віку, а саме вдосконалення змісту і методів навчання рідній мові: структурний (формування різних структурних рівнів системи мовлення — фонетичного, лексичного, граматичного); функціональний (формування навичок володіння мовою в її комунікативній функції — розвиток зв'язного мовлення, мовленнєвого спілкування); когнітивний, пізнавальний (формування здібностей до елементарного усвідомлення явищ мови і мовлення). Всі три напрямки взаємозалежні, тому що питання розвитку усвідомлення мовленнєвих явищ включаються в проблематику всіх досліджень, що вивчають різні сторони розвитку мовлення дошкільників.

У «Коментарі до Базового компонента дошкільної освіти в Україні» зазначено, що мовленнєвий розвиток дитини дошкільного віку визначається мірою сформованості у дитини знань, умінь та навичок, пізнавальних і соціальних мотивів, потреб та інтересів, а також інших психічних новоутворень, які становлять базис її особистісної культури. Високий рівень мовленнєвих досягнень дає дитині можливість реалізувати як соціальну, так і інтелектуальну активність у колі однолітків.

Щоб розвиток мовлення дошкільників був ефективним, необхідно створити умови для формування мовленнєвих навичок. Однією з таких умов є використання інтерактивних методів навчання дошкільників

Інтерактивні методи — це способи цілеспрямованої міжсуб'єктної взаємодії, що забезпечують оптимальні умови розвитку дітей та формуванню навичок мовленнєвої взаємодії.

№ З/П	НАЗВА МЕТОДУ	ЗМІСТ МЕТОДУ
1.	Мікрофон	Діти разом з вихователем утворюють коло та, передаючи одне одному уявний або іграшковий мікрофон, висловлюють свої думки на задану тему — запропоновані до розгляду питання чи проблеми. Висловлювання обговорюють
2.	Дебати	Діти разом з вихователем утворюють коло та, передаючи одне одному уявний або іграшковий мікрофон, висловлюють свої думки на задану тему — запропоновані до обговорення питання чи проблеми. Висловлювання обговорюють: діти ставлять одне одному запитання, відповідають на них, шукаючи спосіб розв'язання проблеми.
3.	Удвох	Діти утворюють робочі пари та виконують запропоноване завдання.
4.	Ланцюжок	Діти утворюють робочі пари, обговорюють завдання та вносять свої пропозиції в уявний ланцюжок (наприклад, у таблицю), представлений хід казки у малюнках або в умовних позначках, або самостійно утворюють ланцюжок дій.
5.	Снігова куля	Діти об'єднуються в малі групи й обговорюють проблемне питання, ситуацію або виконують спільне завдання, домовившись про чітку послідовність дій кожного члена групи.
6.	Синтез думок	Діти об'єднуються в малі групи, виконують запропоноване завдання (наприклад, малюнок на аркуші паперу) та передають його в іншу групу, учасники якої доопрацьовують виконане завдання.
7.	Коло ідей	Кожний учасник або кожна група виконує однакове завдання — обмірковує певне питання, а потім виносить свої пропозиції, ідеї.

8.	Загальний проект	Діти об'єднуються в кілька груп. Групи отримують різні завдання, кожне з яких спрямоване на розв'язання певного аспекту однієї проблеми. Потім кожна група презентує свій варіант розв'язання цієї проблеми.
9.	Асоціативна квітка	Діти об'єднуються в кілька груп. На дошці закріплюють «середину» квітки із зображенням певного поняття. Кожна група добирає слова-асоціації, картини-асоціації до цього поняття.

1.1.Інтерактивні методи навчання як засіб формування навичок мовленнєвої взаємодії старших дошкільників

Щоб допомогти дитині взаємодіяти один з одним, навчити оперувати своїми мовними знаннями, виховати ініціативну особистість з високим рівнем мовленнєвої компетенції, необхідно використовувати різні методи та прийоми, зокрема: лексичні та мовленнєві - для вправлення дітей в активному вживанні слів-означень, антонімів, створенні синонімічного ряду тощо; мовленнєві логічні задач і це розповіді-загадки про природу, відповіді на які дитина може дати лише тоді, коли чітко усвідомлює закономірності та причинно-наслідкові зв'язки між явищами та об'єктами природи; інтерактивні методи.

На думку російського психолога Олени Смирнової, мовленнєва взаємодія між старшими дошкільниками має низку суттєвих особливостей, що якісно відрізняють її від мовленнєвої взаємодії дітей з дорослими. Розмовляючи з дорослими, діти дотримуються певних норм висловлювань, намагаються вживати загальноприйняті фрази і мовленнєві звороти. Вони більш-менш уважно слухають розповідь чи повідомлення дорослого, намагаються відповідати на його запитання, продовжувати розпочату з ним розмову.

Мовленнєва взаємодія дітей, насамперед, вирізняється яскравою емоційністю. Під час такого спілкування можна спостерігати майже вдесятеро більше експресивно-мімічних проявів і підкреслено яскравих виразних

інтонацій, ніж у спілкуванні з дорослими. Спілкування дітей вирізняється нестандартністю, відсутністю жорстких правил і норм. З однолітками діти використовують несподівані, непередбачувані фрази, слова, поєднання слів і звуків. їм важливіше висловитися самим, ніж слухати товариша, вони перебивають одне одного, кожен розповідає про своє, відповіді і висловлювання співрозмовника не завжди беруться до уваги.

Під час спілкування з однолітками дитина вчиться виражати себе, свої бажання, настрої, керувати іншими, налагоджувати взаємини. У ході такої взаємодії у дитини складається образ світу й образ власного Я. Тому дуже важливими є ефективна організація і керівництво такою взаємодією з боку вихователя.

Організуючи спілкування дошкільників, педагог, як вважає відомий психолог Олена Кононко, має вчити дітей дотримуватись основних правил позитивного спілкування та взаємодії: *розмовляти мовою партнера; поважати партнера, підкреслювати його значущість ; підкреслювати спільне; проявляти інтерес до проблем партнера* .При цьому педагог, має бути сам взірцем для дітей. Проте лише спілкування з однолітками створює умови для мовленнєвої творчості та прояву індивідуальності кожної дитини.

II. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В МОВЛЕННЄВОМУ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ

Роботу з обраної теми почала з вивчення і створення каталогу методичної, психолого-педагогічної літератури та обстеження дітей на рівень мовленнєвої компетенції. Аналізуючи результати обстеження з мовленнєвого розвитку дітей логопедичної групи у вересні 2013 року було встановлено, що 39% дітей мали низький рівень, а 61 % середній рівень. Особливо помітні відхилення від вікових норм у тих випадках, коли йдеться про розгорнутість, логічність, зв'язність мовлення — і все це стає масовим явищем.

Працюючи вихователем на спеціальній групі для дітей з вадами мови дійшла висновку, що з кожним роком збільшується кількість вихованців з мовленнєвою пасивністю. У дітей знижений рівень мовленнєвої компетенції, який зумовлений особливостями мовленнєвого розвитку і виявляється в недостатній сформованості мовленнєвих умінь, у негативному ставленні до мовленнєвої діяльності. Зрозуміла, що різке погіршення здоров'я дітей, закономірно тягне за собою зниження мовленнєвої активності (уразливість мовно-мовленнєвої функції як найбільш складно організованої біологічної основи). Часто спостерігала за тим, що дошкільники при спілкуванні стикаються з труднощами: не вміють звернутися до однолітків, домовитися з ними з будь-якого питання, соромляться відповідати на запитання, не можуть підтримати розмову, адекватно висловити свою симпатію чи антипатію, тому конфліктують або намагаються усамітнитися. Спілкування дітей вирізняється нестандартністю, відсутністю жорстких правил і норм. З однолітками діти використовують несподівані, непередбачувані фрази, слова, поєднання слів і звуків, їм важливіше висловитися самим, ніж слухати товариша, вони перебивають одне одного, кожен розповідає про своє, відповіді і висловлювання співрозмовника не завжди беруться до уваги. Це призводить до проблем в особистісному розвитку, адже товариськість,

уміння контактувати з однолітками — необхідна складова самореалізації дитини, її успішності у різних видах діяльності.

З досвіду роботи можу зробити висновок, що інтерактивні методи є способом цілеспрямованої міжсуб'єктної взаємодії, що забезпечують оптимальні умови розвитку дітей. Використовую низку інтерактивних методів, спрямованих на формування навичок мовленнєвої взаємодії з однолітками та дорослими (Додаток1)

Характерними особливостями яких є:

- оптимальна активізація дітей;
- спільна діяльність вихователя та дітей у режимі рівноправного спілкування;
- створення умов для переживання успіху кожним учасником педагогічної взаємодії;
- обов'язкова рефлексія процесу навчання і виховання ;
- осмислення доцільності обраних завдань, форм роботи, способів діяльності, причин невдач або досягнення цілей тощо.

В своїй роботі широко використовую метод розв'язання проблем, або «Дерево рішень», яке містить декілька етапів. Спочатку разом з дітьми обираємо проблему, що не має однозначного розв'язання (ситуації з життя, епізоди казок), наприклад: «Що потрібно дереву для щастя?». Потім розглядаємо схему — «дерево рішень», у якій стовбур «дерева» — квадрат — позначає цю проблему, «гілки» — прямі лінії — шляхи її розв'язання, а «листочки» — кружечки — її рішення. Пропоную вихованцям, об'єднавшись у підгрупи і спілкуючись між собою, розв'язати обрану проблему. Діти, досягнувши взаємної домовленості шляхом обговорення, знаходять своє рішення і малюють на аркуші паперу гніздо, метелика, пташку тощо. Після цього кожна підгрупа розміщує свій малюнок на «Дереві рішень» і презентує його.

Навчаю дітей вислуховувати кожного, хто хоче висловитися. Оцінюю

діяльність дітей лише позитивно. Не вживаю слова «правильно», а натомість говорю «цікаво», «незвичайно», «добре», «чудово», що стимулює дітей до подальших висловлювань.

Дітям дуже подобається метод «Мікрофон» — різновид групового обговорення певної проблеми, що дає можливість кожній дитині висловитися у порядку черги, відповідаючи на запитання або висловлюючи свою думку з приводу того, як, наприклад, привітати маму зі святом.

Метод «Мікрофон» використовую у дидактичних іграх «Закінчи слово, речення», «Ланцюжок», «Коло компліментів» тощо. Навчаю дітей дотримуватися певних правил:

- говорити лише тоді, коли отримуєш мікрофон;
- говорити швидко і стисло;
- не оцінювати висловлювання товаришів.

Застосовуючи цей метод у роботі з дітьми старшого дошкільного віку використовую уявний мікрофон.

Щоб розкрити потенційні можливості кожної дитини, використовую метод багатоканальної діяльності. Багатоканальне сприймання світу за допомогою всіх органів чуття сприяє міцному засвоєнню знань дітьми. Тому, організовуючи будь-яку діяльність, намагаюся зацікавити дітей, здивувати й обов'язково задіяти різні аналізатори. Зокрема використовую методи сприймання зображеного на картинці різними органами чуття, які розробили відомі педагоги Інґріда Мурашківська та Тетяна Сиднечук. Методики побудовано на принципах теорії розв'язання винахідницьких завдань (ТРВЗ). Розглядаємо картину з дітьми у такій послідовності:

- виокремлюємо об'єкти, зображені на картині;
- уявляємо об'єкти через уявне сприймання їх різними аналізаторами.

Після того як діти розглянули всі об'єкти, зображені на картині, пропоную творчі завдання, зокрема:

- «прослухати» звуки картини через спеціальні уявні навушники;
- вести віртуальні діалоги від імені зображених персонажів;

– «вийти за межі зображеного»;

– уявно торкнутися картини, визначаючи тепло чи холодно, а також поверхню різних об'єктів (гладенька, шорстка...).

Усвідомлюю, що виконання цих творчих завдань забезпечує високий рівень інтелектуальної, емоційної, мовленнєвої активності, дає змогу протягом усього заняття підтримувати у дітей гарний настрій та інтерес до процесу сприймання.

У результаті використання елементів ТРВЗ, у дошкільників зникає відчуття скутості, невпевненості, розвиваються логічне мислення, пізнавальна активність, мовленнєва та загальна ініціатива.

Зрозуміла, що інтерактивні методи повніше реалізують підготовку дітей до практичної діяльності, виробляють у них життєву позицію, привчають до колективних форм роботи, згуртовують дітей, позитивно впливають на відносини дошкільнят.

2.1. Оптимальна активізація дітей під час ігрової діяльності

Оптимальну активізацію дітей здійснюю в різних видах діяльності: у грі, праці, навчанні. Гра входить у життя дитини з раннього віку. Граючись, діти глибше пізнають життя, набувають різних вмінь і навичок. Недарма гру називають „восьмим чудом світу”. (Додаток 2). Активізація пізнавальної активності та розвиток інтелектуального мислення – це ті завдання, які вирішую в процесі ігromистецтва, колективної радісної дії вихователя і дітей, у стані емоційної піднесеності. Моніторинг знань здійснюю у формі гри, не нав'язую дітям, не викликаю у них неприємних відчуттів, адже гра висуває до дитини моральні вимоги, виховує почуття справедливості, чесності, відповідальності перед командою, розвиває доброзичливе ставлення один до одного. Тривалість гри залежить від мети, яку хочу досягнути. Система підбиття підсумків гри передбачає: доброзичливе

ставлення до дитини (команди); позитивне оцінювання зусиль дітей, навіть тоді, коли ці зусилля не призводять до позитивного результату; детальний аналіз затруднень дитини і помилок, допущених ним; конкретні вказівки, спрямовані на покращення досягнутого результату. Вважаю застосування інтерактивних ігор сприяє розвитку навичок критичного мислення та пізнавальних інтересів дітей. В процесі роботи виявила що, при використанні цих ігор, діти почувають себе впевнено, вільно висловлюють свої думки і спокійно сприймають зауваження, адже вони є активними учасниками виховного процесу. В атмосфері довіри та взаємодопомоги легко робити відкриття, усвідомлювати важливість здобутих вмінь і знань. Розуміючи, що в дошкільнят переважають ігрові інтереси, довільна поведінка, наочно-образний характер мислення, практичне ставлення до розв'язання завдань (спрямованість уваги на результат, а не на спосіб дії).

На заняттях систематично застосовую елементи гри, створюю такі умови, які стимулюють максимальну мовленнєву активність кожної дитини. (Додаток3) Цього досягаю, дотримуючись таких умов: заняття спрямовані як на пізнавальний, так і на мовленнєвий розвиток дитини; розвиток зв'язного мовлення, збагачення лексики, оволодіння звуковою культурою мови, граматичними нормами; використовую розумне співвідношення між мовленнєвою активністю вихователя і дітей, формулюю запитання так, щоб спонукати малюків до відповіді; адресовую їх усім дітям, а вже потім відповідають по черзі (метод мікрофон). Прикладами таких запитань є: «Як ви вважаєте?», «Чому?», «Навіщо?», «Мені здається...», «Як я про це здогадалась?». Для забезпечення мовленнєвої активності дітей намагаюсь не звертатись весь час до одних і тих же дітей; зрозуміло і чітко ставлю перед дітьми завдання, даю конкретні вказівки, наприклад: «Сьогодні будемо переказувати так: один буде починати, а інший продовжувати, тому слухайте уважно один одного». На заняттях забезпечую оптимальне інтенсивне мовленнєве

навантаження дітей, тому що надто прості завдання знижують інтерес у них, послаблюють готовність до подолання труднощів.

Залежно від конкретної педагогічної мети заняття, його змісту, індивідуальних психологічних особливостей дітей та рівня їхнього розвитку, інтерактивну гру проводжу з однією дитиною, групою або всіма дітьми групи.

2.2. Театралізована діяльність – як інтерактивний метод

Поглиблено працюючи над розвитком мовлення дітей дошкільного віку з використанням інтерактивних методів, зробила висновок, що необхідно збагачувати життєвий досвід дітей дошкільного віку яскравими художніми враженнями, надавати необхідні знання і вміння для практичного використання знань у повсякденному житті. Чим багатший досвід малюка, тим яскравішими будуть творчі прояви в різних видах діяльності. Тому розробила програму театрального гуртка «Малютко», де діти розкривають свої таланти, артистичні здібності, наслідують поведінку героїв, удосконалюють дикцію, пам'ять, що сприяє розвитку зв'язного мовлення, дає можливість для одночасного розв'язання різних мовленнєвих завдань. (Додаток 4)

2.3. Робота з батьками

Усвідомлюю, що важлива роль у формуванні особистості дитини, зокрема у розвитку її мовлення, належить сім'ї, адже перші слова, перші речення дитина вимовляє в колі близьких людей - батька, матері, бабусі, дідуся, братів та сестер, тому широко застосовую різноманітні форми роботи з родинами, а саме традиційні, індивідуальні, наочно-інформативні та інтерактивні: «Клуб творчого спілкування», «Граємо разом з мамою», «Виставки спільних робіт», «Фотоконкурси». Підвищую компетенцію батьків з питань мовленнєвого розвитку дитини; допомагаю їм краще організувати спілкування з дитиною; надаю поради, щодо створення сприятливого мовного середовища. (Додаток5)

ВИСНОВКИ

Дитина, яка захоплена справою, яка їй до вподоби, виявляє наполягливість, силу волі. Отже, на практиці просто необхідно використовувати інтерактивні форми в цілому, або ж доцільні елементи з них. Саме інтерактивні методи дають змогу створювати навчальне середовище, в якому теорія і практика засвоюються одночасно, а це надає змогу дошкільникам формувати характер, розвивати світогляд, логічне мислення, зв'язне мовлення; виявляти і реалізовувати індивідуальні можливості.

З'ясувала, що у процесі проведення інтерактивних ігор у багатьох дітей підвищився інтерес до навчального процесу. Навіть пасивні діти виявляють бажання виступити в будь-якій ролі. Проанлізувавши діагностичні обстеження мовленнєвого розвитку дітей з низьким рівнем в вересні та січні дійшла висновку, що дітей з низьким рівнем залишилось 19% від загальної кількості дітей (16) (Додаток 6)

Переконана, що дитина не тільки повинна засвоїти знання, а й навчитися спостерігати, порівнювати, виявляти взаємозв'язок між поняттями й міркувати. А досягти це можливо лише засобами, що активізують пізнавальну діяльність. Саме за таких умов можливе виховання особистості, підготовленої до майбутнього, у якому необхідно розв'язувати проблеми та приймати конкретні рішення.

Усвідомлюючи, що словесна творчість – могутній стимул духовного життя дитини, високоефективний засіб її розвитку, джерело натхнення в оволодінні мовленнєвою культурою, надійний засіб самоствердження особистості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. « Дитина» Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: О. В. О гнев'юк, К. І . Волинець; наук,кер. програмою: О. В. Проскура, [Л. П. Кочина]. В. У. Кузьменко, Н.В.Кудикіна; авт. кол.: Г. В. Беленька, [Е. В. Белкіна], О. Л- Богініч, Н. І. Богданець-Білоskalенко, С. А. Васильєва, М . С. Ваніуленко [та ін.] / М ін. осв. і наук., мол. та спорту України, Голови,упр. осв. і наук, викон. орг. Київміськради (К М Д А), Київ. ун-т ім.Б. Грінченка. - 3-є вид., доопр. та доп. — К . : Київ, ун-т ім. Б-Грінченка,2012. - 492 с. «Ранок»,2008.
2. Коментар да базового компонента дошкільної освіти в Україні: Наук.-метод. Посібник./ Наук. Ред.. О.Л.Кононеко – Редакція журналу «Дошкільне виховання». 2003.
3. Розвивальні ігри для дошкільнят ./Упоряд.В.Л.Сухар.-Х.:Веста:Вид. Бібліотечка вихователя дитячого садка. «Дивовижний світ гри» квітень.14. 1999.
4. Таємниці адаптації. Психологічні особливості дітей дошкільного творчих ігор для дошкільнят школярів /О.О.Лопатіна,
5. 745 ігор для дошкільників / Укладач Шевцова О.А. - «Видавнича група» «Основа», 2010. - (Серія «ДНЗ. Вихователю») В.Л. Сухар.
6. Росте людина. Гуманно-особистісний підхід./ Г.І.Назаренко,
- 7.Моральне виховання в ДНЗ./В.І.Петрова,Т.Д.Смульник.-Вид. «Ранок», №7-8, 2004.
- 8.Соціалізація дошкільників в умовах ДНЗ/Уклад.Т.І.Прищепа.- Х.: Вид.група «Основа», 2009
9. Театралізовані ігри як засіб розвитку творчих здібностей дошкільнят /Борщаговська Т. Палітра педагога. — 2003.
10. Театр і казка: Свято на столі Гаврилюк С. /Дошкільне виховання. — 2003. — № 5.
11. Це диво дивне — театр/ Гладун С, Грудій Г. //Дошкільне виховання. — 1998. — № 11-12.

ДОДАТКИ

Додаток1

Мовленнєві вправи з використанням інтерактивних методів.

Вправа «Павутина»

з використанням інтерактивного методу «Мікрофон»

Мета:учити дітей добирати мовленнєві засоби під час розповіді про себе, спілкуватися одне з одним; розвивати зв'язне мовлення, уважність, пам'ять.
Обладнання: клубок ниток.

Хід вправи

Діти сідають колом. Вихователь тримає у руці клубок ниток та пропонує кожному учаснику коротко розповісти про себе. Розпочинає вихователь. Після розповіді, тримаючи кінець нитки у руці, він передає клубок дитині, яка сидить навпроти. Після розповіді ця дитина передає клубок іншій, міцно тримаючи нитку. Так клубок передається з рук у руки, поки всі діти не візьмуть участь у вправі і не стануть частиною однієї павутини. Можна ускладнити вправу, пропонуючи дітям розплутати павутину, а для цього кожен учасник повинен повернути клубок попередній дитині, називаючи її ім'я.

Аналіз вправи:

- Як ти себе почуваш?
- А на початку гри ти хвилювався?
- Чи важко тобі було запам'ятовувати інші розповіді? Чиї розповіді тобі сподобались?

Вправа «Доброго ранку!»

з використанням інтерактивного методу «Дебати»

Мета: учити дітей добирати мовленнєві засоби під час привітання одне з одним, прислухатися одне до одного.

Хід вправи

Діти сідають колом. Вихователь пропонує кожній дитині сказати усім іншим «Доброго ранку!» та повідомити, який у неї настрій та чому. Якщо у

дитини поганий настрій або є проблема, інші пропонують способи, як підняти настрій або розв'язати проблему.

Аналіз вправи:

- Чи подобається вам ділитися зі своїми друзями своїми почуттями, чому?
- Як ви гадаєте як ліпше вийти з важкої ситуації — поодинці чи разом?
- Кому ми з вами сьогодні допомогли?

Вправа «Ляльковий театр»

з використанням інтерактивного методу «Удвох»

Мета: учити працювати у парі; розвивати рефлексивні вміння.

Хід вправи

Діти утворюють пари. У кожній парі діти домовляються, хто з них буде Лялькою, а хто — Лялькарем. У цій вправі Лялькар керує діями Ляльки, щоб виконати запропоноване вихователем завдання. Наприклад: виконати танцювальний рух, погодувати Ляльку, зробити зарядку тощо. Потім Лялька та Лялькар міняються ролями.

Для ускладнення завдання можна запропонувати створити крамницю іграшок, у якій «продаватимуться» кілька Ляльок. Лялькареві, щоб купити Ляльок, треба керувати діями одразу всіх.

Аналіз вправи:

- Чи сподобалося тобі бути Лялькою?
- Ти одразу розумів, що має робити Лялька?
- Лялькар добре з тобою поведився?
- Що сподобалося тобі більше: бути Лялькою чи Лялькарем?
- Чи слухалася тебе Лялька?

Вправа «Нічний потяг»

з використанням інтерактивного методу «Ланцюжок»

Мета: учити дітей довіряти одне одному, відчувати командний дух;
розвивати навички мовленнєвої взаємодії.

Хід вправи

Діти домовляються між собою. Одна дитина бере на себе роль Локомотива, інші стають Вагонами і утворюють «потяг», який рухається по кімнаті, огинаючи перешкоди. Локомотив рухається з відкритими очима, Вагони заплющують очі. Вагони мають встановити контакт одне з одним та повністю довіряти Локомотиву. Для ускладнення вправи можна збільшити кількість Вагонів або пустити два «потяги».

Аналіз вправи:

- Як ти почував себе у ролі Локомотива?
- Чи легко тобі було «їхати» за Локомотивом?
- Ким тобі більше подобається бути Локомотивом чи Вагоном?
- Яким повинен бути Локомотив?

Вправа «Хмарочоси»

з використанням інтерактивного методу «Снігова куля»

Мета: учити дітей домовлятись одне з одним.

Обладнання: будівельний матеріал.

Хід вправи

Діти об'єднуються у кілька команд. Кожна команда повинна побудувати свій хмарочос, домовившись між собою про черговість дій кожного члена команди щодо викладання будівельного матеріалу. Завдання можна ускладнити, використавши будівельний матеріал різного розміру. Важливо, щоб хмарочос не зруйнувався. Якщо діти зіб'ються з черги, або впаде хоча б один кубик чи цеглинка, роботу слід розпочати спочатку.

Аналіз вправи:

- Чи сподобалася тобі ця гра?
- Чи образився ти на когось під час гри?
- Чому ваш хмарочос зруйнувався ?

Вправа «Вузлики» з використанням методу «Дебати»

Мета: учити дітей домовлятися і знаходити спільне рішення.

Хід вправи

Група дітей утворює коло. Кожній дитині треба з'єднати свої руки з руками дітей, які стоять не поруч з нею. Складність полягає у тому, що необхідно розплутати вузлик, не розриваючи рук, а домовляючись між собою про необхідні рухи.

Аналіз вправи:

- Важко було розплутати вузлик?
- Як ви гадаєте, легше поодиноці розплутати вузлик, чи разом.
- Чи варто прислуховуватися до думки інших, чому?

Вправа «Несподівані картинки»

з використанням інтерактивного методу «Синтез ідей»

Мета: учити дітей колективної роботи, під час якої учасники вправи можуть побачити, який внесок робить кожен член групи у загальний малюнок.

Обладнання: папір і кольорові олівці для кожної дитини.

Хід вправи

Діти групами сідають колом. У кожної дитини є папір та кольорові олівці. За сигналом діти починають малювати за заданою темою. Потім за сигналом діти обмінюються малюнками з сусідом ліворуч, а наступного разу — з сусідом праворуч, кожного разу домальовуючи чужий малюнок. Обмін малюнками триває доки кожен не поверне свій малюнок.

- Чи подобається тобі малюнок, який ти почав малювати?
- Чи сподобалося тобі домальовувати чужі малюнки?
- Який малюнок тобі сподобався найбільше?

Вправа «Чарівна квітка»

з використанням інтерактивного методу «Асоціативна квітка»

Мета: учити дітей створювати логічну схему на основі асоціацій;

розвивати логічне мислення, пам'ять, уяву.

Обладнання: картки у формі кружечків і пелюсток з зображеннями різних понять.

Хід вправи

Діти об'єднуються у команди. Кожна команда створює «чарівну квітку» за допомогою карток з зображеннями різних понять, що асоціюються з тим поняттям, зображення якого знаходиться в центрі «чарівної квітки». Кожна команда презентує свою «чарівну квітку». У центрі «чарівної квітки» можуть бути зображення будь-яких понять: «іграшки», «квіти», «домашні тварини», «фрукти», «цифри» тощо. Перемагає команда, яка створить найбільшу «чарівну квітку».

Аналіз вправи:

- Чи сподобалося тобі створювати «чарівну квітку»?
- Чи складно було?
- Чи допомагала тобі команда?
- На яку тему ви хотіли б створити чарівну квітку наступного разу?

Вправа «Що змінилось?» з використанням інтерактивного методу

«Удвох»

*Мета:*учити дітей працювати у парах;розвивати спостережливість, увагу.

Хід вправи

Діти утворюють пари, роздивляються одне одного, потім повертаються спиною одне до одного. Кожен учасник змінює свій зовнішній вигляд — знімає бант, розстібає кілька гудзиків, одягає кофточку тощо. Діти мають визначити, що змінилося у зовнішньому вигляді напарника. *Аналіз вправи:*

- Чи складно було змінити свій зовнішній вигляд?
- Як ти гадаєш, що складніше — змінити свій зовнішній вигляд чи відгадати, що змінилось у зовнішньому вигляді товариша? Чи сподобалася тобі гра?

ІНТЕРАКТИВНІ ІГРИ

ЧАРІВНИЙ СТІЛЕЦЬ

МЕТА:Розвивати моральні якості та творчі здібності дітей, уяву,фантазію, естетичний смак; активізувати зв'язне мовлення;виховувати почуття взаємодопомоги та взаємоповаги.

МАТЕРІАЛ: Стілець, який за допомогою дітей перетворюється на Чарівний (прикрашений кульками,квітами,метеликами,сердечками і т.д)

ХІД ГРИ:Перед початком гри розказати дітям про те, що Чарівний стілець уміє дарувати дітям добрі якості й, навпаки, віднімає в них все погане. Але щоб це побачити,потрібно дивитися чарівними очима на того, хто сидить на Чарівному стільці.

Діти стають у коло,в центрі якого стоїть Чарівний стілець. Діти йдуть по колу і співають:

Хто сьогодні найгарніший?

Хто із нас найщасливіший?

Ти з'явись, часу не гай!

На Чарівний стілець сідай!

Діти по черзі сідають на Чарівний стілець, і кожен по колу повинен сказати тому, хто сидить на Чарівному стільці , що-небудь хороше, добре і приємне.

ФЕЯ ЛЮБОВІ

МЕТА: Розвивати моральні якості дитини та її творчі здібності, активізувати зв'язне мовлення,артистизм,фантазію, закріплювати навички користування кольоровими олівцями, фломастерами, пензлем та фарбами; виховувати почуття взаємодопомого та співпраці.

МАТЕРІАЛ: Чарівна паличка, папір,кольорові олівці, фломастери,фарби,пензлики.

ХІД ГРИ: Запропонувати дітям відповісти на запитання: «Що таке ЛЮБОВ?». Дитина, яка наведе найбільше прикладів перетворюється на Фею Любові, яка допоможе дітям дізнатися таємниці любові. Торкаючись дітей чарівною паличкою, Фея Любові, відкриває кожному таємницю любові і пропонує зобразити цю таємницю у своєму малюнку. За малюнками товаришів діти вгадують, яку таємницю любові відкрила Фея Любові тій чи іншій дитині.

СОНЯЧНІ ДІТИ

МЕТА: : Розвивати моральні якості дитини та її творчі здібності, активізувати зв'язне мовлення; уяву, фантазію; виховувати дружні стосунки та взаємоповагу.

МАТЕРІАЛ: Промінчики, «сонечко» (жовте коло).

ХІД ГРИ: Вихователь роздає дітям сонячні промінчики перетворюючи їх на сонячних дітей. Діти стають навколо «сонечка» і по черзі починають розповідати про свого товариша, який стоїть поруч, який він «сонячний» хлопчик чи дівчинка (Наприклад: «сонячний» хлопчик щирий, чуйний, хоробрий, відданий, товариський; «сонячна» дівчинка м'яка, ніжна, ласкава, чуйна, лагідна і т. д. І після цих слів кладе промінчик до сонечка. Після того, як утворилося справжнє сонечко, запропонувати дітям «Сонячний хоровод».

ФЕЯ ДОБРОТИ

МЕТА: Розвивати моральні якості та творчі здібності дітей, уяву, фантазію, естетичний смак; активізувати зв'язне мовлення, швидкість реакції, увагу; виховувати почуття взаємодопомоги та взаємоповаги.

МАТЕРІАЛ: Каблучка.

ХІД ГРИ: Діти стають у коло й витягують перед собою руки. Вихователь непомітно вкладає в долоньки однієї дитини каблучку і голосно каже: «Хто сьогодні найдобріший, виходь до мене найхудчіше!» Той, у кого

каблучка, повинен вибігти в центр кола і перетворюється на Феєю Доброти.

Фея Доброти торкається кого-небудь із дітей каблучкою і говорить про нього щось хороше. Той, до кого доторкнулася Фея, повинен сказати щось хороше про свого сусіда, який, у свою чергу, говорить щось хороше наступній по колу дитині й т. д. Остання дитина в колі разом з Феєю повторює все хороше, що діти сказали одне одному.

ДОБРИЙ СТРУМОЧОК

МЕТА: Актуалізація емоцій, розвиток адекватних форм вияву емоцій, вчити розуміти стан іншого.

МАТЕРІАЛ ТА ОБЛАДНАННЯ: квіточки, маска струмочка.

ХІД ГРИ: Діти стають у коло. Всі вони – квіти, один - струмочок. Кожна дитина розповідає струмочку про будь-яку образу, а струмочок має заспокоїти її. Наприклад: Квітка каже «Вітерець відірвав мою найкрасивішу пелюстку». Струмочок відповідає: «Не плач, я попрошу сонечка зігріти твої корінці, а дощик-напувати тебе краплинками і тоді у тебе виросте нова пелюсточка». Як тільки струмочок заспокоїть квітку, він стає у коло на її місце, а квіточка стає струмочком.

МОЇ БАЖАННЯ

МЕТА: Підвищувати самооцінку.

ХІД ГРИ: Діти сидять у колі та по черзі розповідають про свої бажання: «Мені подобається.....». Вихователь наголошує дітям, що потрібно розповісти про свої бажання для того, щоб їх краще розуміли друзі, знайомі та рідні.

НОВЕНЬКА

МЕТА: Розвивати ініціативність та доброзичливість.

ХІД ГРИ: Дітям пропонується уявити, що до них у групу прийшла новенька дівчинка. Вона всього соромиться, мовчить, не грається. Завдання

для дітей: подружитися з нею. Вихователь грає новеньку дитину, а діти показують, як можна розпочати спілкування з нею.

СЕРДЕЧКО ЧЕСНОСТІ

МЕТА: Виховувати почуття єдності, бажання дотримувати моральних норм.

МАТЕРІАЛ ТА ОБЛАДНАННЯ: Сердечко, розділене на клітинки, фломастери.

ХІД ГРИ: Діти стають у коло й отримують по кольоровому фломастеру. Вихователь дає одному з дітей сердечко з картону «СЕРДЕЧКО ЧЕСНОСТІ», розділене на клітинки за кількістю дітей у групі. Той хто отримав сердечко, розповідає про свій чесний вчинок, а потім зафарбовує клітинку на сердечку. Передає сердечко далі, іншій дитині. В результаті гри у групі народжується різнокольорове «СЕРДЕЧКО ЧЕСНОСТІ».

ДОБРИЙ ДОЩИК

МЕТА: Виховувати у дітей бажання робити добро ближньому; зміцнювати довірливі стосунки між дітьми і дорослими.

МАТЕРІАЛ ТА ОБЛАДНАННЯ: Маска хмаринки, чашечка, грамзапис, пензлик.

ХІД ГРИ: Діти сідають у коло. Усі вони - «добрі дощові краплинки». У центрі - «Мама Хмара», їй дається чашечка з «чарівною водою доброти». Вмикається весела музика, і всі «краплинки» танцюють, кружляють навколо «Мами Хмари». Коли мелодія обривається, всі завмирають, а «Мама Хмара» бризкає водою з чашечки по черзі на кожну дитину та запитує у них, кому вони допомогли. Після того, як усі «краплинки» повідомлять про свої добрі справи, «Мама Хмара» повинна повторити все, що розповіли їй «краплинки».

ТІНЬ

МЕТА: Розвивати спостережливість, внутрішню свободу.

ХІД ГРИ: Дорослий «мандрівник», дитина - «тінь».

Мандрівник іде через поле, а за ним, на два-три кроки позаду, його «тінь», яка намагається скопіювати рухи мандрівника. Потім міняються ролями.

ДОБРИЙ ЛІСНИК

МЕТА: Виховувати у дітей бажання допомагати ближньому, розвивати уяву, створити атмосферу довіри.

ХІД ГРИ: Діти стають у коло. Усі вони-різні лісові мешканці. Одна дитина - «лісник». Кожна дитина по черзі називає себе і просить «лісника» їй допомогти у тій чи іншій ситуації. Наприклад: «Допоможи мені, мої гілочки зламані». «Лісник» підходить до дерева і жестами показує, як він йому допоможе. Інші діти повинні відгадати, що «лісник» зробив до деревця. Вони міняються ролями.(лісник і той ,кому він допомагав).

ПОПЕЛЮШКА

МЕТА: Розвивати комунікативні здібності, дрібну моторику, дружні стосунки, повагу одне до одного.

ОБЛАДНАННЯ: 3 тарілки, горох, квасоля.

ХІД ГРИ: Підгрупами. Ведучий змішує на столі до купи горох та квасолю. Гравці намагаються якнайшвидше розібрати їх на дві окремі купки. виграє той хто впорається з цим завданням найшвидше.

ВЕСЕЛИЙ М'ЯЧИК

МЕТА: Створити атмосферу довіри. Розвивати почуття єдності.

ОБЛАДНАННЯ: М'ячик.

ХІД ГРИ: Діти і дорослі стають у коло і під музичний супровід передають один одному м'ячик, промовляючи:

Ти котись веселий м'ячик,

Швидко-швидко по руках.

У кого веселий м'ячик,

Той танцює гопака.

У кого на останньому слові промови в руках буде м'ячик, той стає у центр кола і танцює .

ПРОГНОЗ ПОГОДИ

МЕТА: Створити атмосферу довіри, зняття напруженості.

ХІД ГРИ: (можна вдома з батьками, можна парами) Діти стоять в колі спинами один до одного. Роблять масаж один одному.

«Дощ»- постукують по спині кінчиками пальців.

«Град пішов» - сильніше постукують кінчиками пальців.

«Град та блискавка» - ребром долоні труть по спині.

«Тайфун» - кулачком не дуже сильно стукають по спині.

«Землетрус» - трясуть за плечі.

«Сонце» - м'яке погладження по спині.

- А чи приємно вам було? (відповіді)

- Коли тобі зробили приємне, намагайся відповісти тим самим.

УСМІШКА ПО КОЛУ

МЕТА: Створити атмосферу довіри, зняття напруженості.

ХІД ГРИ: Діти стоять у колі . Ведучий повертає голову і усміхається тому хто стоїть поруч, беручи його за руку (передає йому посмішку). Той у свою чергу повертає голову до наступного учасника , посміхається і теж бере за руку. І так триває доти, поки «посмішка» не повернеться до ведучого . За бажанням учасників можна заспівати пісню, або поводити хоровод.

ВЕСЕЛІ КЛОУНИ

МЕТА: Розвивати міміку, відчуття симпатії

ХІД ГРИ: Учасники розбиваються на пари. «Веселий клоун» намагається розсмішити «несміянок», за допомогою жестів міміки, інтонації. Потім міняються ролями.

ПРИВІТ

МЕТА: Забезпечення позитивної психологічної атмосфери в групі. Створити довірливі відчуття до партнера.

ХІД ГРИ: Дорослі, діти стають у пари й вітаються один з одним: долонями, колінами, носиками, щічками, спинками, пальчиками ніг, п'яточками, локтиками, лобиками і т.д.

НАСОС

МЕТА: Вчити відчувати й розуміти один одного. Розвивати злагоджену роботу в парах.

ХІД ГРИ: Дорослий зображує великий надувний м'яч (кульку) ,дитина – насос, що надуває м'яч. «М'яч» стоїть,опустивши руки,на напівзігнутих ногах,руки і шия розслаблені,голова опущена. Дитина - «насос» починає закачувати повітря,робити різні рухи руками,ніби натискає на насос. «М'яч» потроху надувається - дорослий потроху випрямляється,набирає повітря в щоки. Потім міняються ролями.

ДОБРА ТВАРИНА

МЕТА: Вчити відчувати один одного. Створити атмосферу довіри.

ХІД ГРИ: Учасники стають у коло беручись за руки. Ведучий говорить: «Ми одна велика добра тварина. Давайте послухаємо,як вона дихає!».

Усі прислухаються, починають разом дихати: вдихнули-крок уперед, видихнули-крок назад. (повторити декілька разів).

КВІТКА РАДОСТІ

МЕТА: Учити співпрацювати.

ХІД ГРИ: Кожна дитина отримує «пелюстку», на якій вона повинна намалювати зображення того, що дарує їй радість (квітка, сонечко, іграшка, мама, друг). Потім «пелюсточки» приєднуються до кружечка-утворюється «квіточка радості». Діти розглядають малюнки та розповідають, які малюнки їм сподобалися і чому.

СНІЖКИ

МЕТА: Психом'язово розслабитися, розвивати уяву.

ХІД ГРИ: Діти кидаються уявними «сніжками» (нахили тулуба, рухи руками). Повторити декілька разів.

АПЛОДИСМЕНТИ ПО КОЛУ

МЕТА: Розвивати чуття довіри, єдності, поваги до думки інших.

ХІД ГРИ: «Всі ми з вами заслуговуємо на аплодисменти, бо ми хороші». Всі стають у коло. Один розпочинає: підходить до когось із дітей, дивиться йому в очі та дарує йому свої аплодисменти. Потім вони в двох підходять до іншого учасника, стають перед ним та аплодують йому. Потім вже в трьох обирають наступного претендента на овації. Кожен раз той, кому аплодували, має право обрати наступного. Таким чином, гра продовжується, а овації стають все голоснішими. «Отак всі й отримали аплодисменти. Молодці.»

ВЕСЕЛІ ЗВІРЯТА

МЕТА: Створювати психоемоційний комфорт.

ХІД ГРИ: Дітям пропонується привітатися, як «веселі котики» - торкаючись плечима одне до одного та говорячи : «мур-мур-мур», потім, як «веселі песики» - торкаючись ступнями та говорячи б «гав-гав-гав», як «веселі ведмедики» - торкаючись спинами, тручись одне об одного і т.д.

ЗАГУБИЛАСЬ ДИТИНА

МЕТА: Виховувати позитивне ставлення до самого себе та до інших.

ХІД ГРИ: Діти стають у коло. Вихователь, імітуючи радіо, голосно промовляє: «Увага! Увага! Загубилась п'ятирічна дитина, невисока на зріст, із довгим темним волоссям, завжди весела, привітна добра, охайна...» (називати тільки позитивні якості та риси дитини). Діти повинні відгадати, про кого йдеться, потім поаплодувати цій дитині.

ФОТОГРАФІЯ

МЕТА: Створити атмосферу довіри. Розвивати пам'ять, спостережливість.

ХІД ГРИ: Грають у парах. Ведучий приймає якусь не рухому позу і говорить: «Увага! Знімаю!». Треба відтворити позу, що побачив. Потім міняються ролями

АРТТЕРАПІЯ

МЕТА: Закріплювати вміння спілкуватися із папером; виховувати повагу; розвивати уяву.

ХІД ГРИ: Діти об'єднуються у пари. Кожна пара отримує великий аркуш паперу. Одна дитина за допомогою зубної щітки бризкає на папір з лівого боку різними фарбами, а друга з правого боку. Потім аркуш складається навпіл і промокується. Після цього аркуш розкривається, діти розглядають свій спільний малюнок та вигадують до нього назву.

ТАНЕЦЬ НАСТРОЮ

МЕТА: Розвивати вміння передавати свої почуття за допомогою рухів.

ХІД ГРИ: Дітям пропонується потанцювати під веселу музику.

ЩЕДРІ ЗІРОЧКИ

МЕТА: Закріпити правила поведінки щедрої людини. Розвивати повагу до інших.

МАТЕРІАЛ ТА ОБЛАДНАННЯ: зірочки, чарівна паличка.

ХІД ГРИ: Усі діти - «щедрі зірочки». Під музику вони кружляють у зірковому хороводі. Музика обривається, всі «зірочки» завмирають. Вихователь торкається однієї з них чарівною паличкою, вона розповідає про те які подарунки і для кого вона приготувала. Тільки-но «зіронька» розповіла про свій дарунок, вона оживає та починає знову кружляти у хороводі. Гра триває доти, поки всі «зіроньки» не оживуть.

ЧАРІВНИЙ КЛУБОЧОК

МЕТА: Розвивати комунікативні навички.

ОБЛАДНАННЯ: Клубок ниток.

ХІД ГРИ: Всі стоять у колі, передають один одному клубок так, щоб у тих, хто вже тримав клубок, залишилася нитка. Передаючи клубок потрібно щось сказати чи побажати хороше тому, кому передаєш його. Коли клубок повертається до ведучого, всі натягують спільну нитку, закривають очі, уявляючи, що всі вони складають єдине ціле, що кожен з них важлива частина цього цілого. За бажанням можна заспівати разом пісню, або поводити хоровод.

МОЇ СИЛЬНІ СТОРОНИ

МЕТА: Виховувати позитивне ставлення до самого себе та до інших.

ХІД ГРИ: Діти сідають у коло. Кожна дитина повинна розповісти по черзі про себе, про те, що вона в собі цінує, що вона любить, що дає їй сили бути впевненою, розумною, сильною. Важливо, щоб дитина не критикувала себе, свої помилки і недоліки, а позитивно думала про себе. Якщо комусь із дітей важко розповісти про себе, можна запропонувати дітям розповісти про неї або вихователеві розповісти про позитивні сторони поведінки дитини.

БУДЬ УВАЖНИМ

МЕТА: Розвивати саморегуляцію.

ХІД ГРИ: Вихователь пропонує дітям йти по колу одне за одним. Коли він плесне у долоні 1 раз, потрібно зупинитись та завмерти, як «лелеки» стоячи на одній нозі., розвівши руки в сторони; коли плесне двічі-стрибати, як «жабки»; тричі-продовжити ходьбу.

ДРАКОН

МЕТА: Розвивати відчуття єдності.

ХІД ГРИ: Діти шикуються в ряд, тримаючи за плечі один одного. Перший учасник - «голова», останній «хвіст». «Голова» повинна зловити «хвіст»,

«тіло» дракона нерозривне. Тільки-но «голова» зловила «хвіст» - вона сама стає «хвостом».

ЗАЧАРОВАНІ ДІТИ

МЕТА: Розвивати уяву.

ХІД ГРИ: Діти уявляють себе «зачарованими». Вони не можуть говорити і на всі запитання відповідають жестами та мімікою. Наприклад, показують, де знаходяться речі у кімнаті. тощо.

ПОКЛИЧ ЛАГІДНО

МЕТА: Виховувати доброзичливість до інших.

ХІД ГРИ: Діти стоять у колі. Одна дитина стоїть у центрі кола. Вона починає кликати іншу дитину, лагідно називаючи її ім'я та кидаючи їй декілька разів м'яч. Потім перша дитина запитує: «Я гралась з тобою, а з ким хочеш гратись ти?». І так по черзі.

МОРСЬКІ ХВИЛІ

МЕТА: Вміння розслаблятися, розвивати уяву,закріплення звука (ш)

ХІД ГРИ: Діти тримають руки перед собою,уявляють,що руки це хвилі на морі. На морі тихо, спокійно-рухи рук повільні,промовляють звук (ш). Шторм-швидкі рухи рук, хвилі підіймаються над головою, голосно промовляють звук (ш). Море заспокоїлося - рухи спокійні, тихе промовляння звука (ш).

СЛІПІЙ ПОВОДИР

МЕТА: Зміцнення довірливих стосунків між дорослими та дітьми.

ХІД ГРИ: Діти та дорослі стають у пари. Один - «сліпий», інший – «поводир», він проводить «сліпого» через перешкоди. Потім міняються ролями.(Обговорення того, що відчували учасники.)

МІЙ ДРУГ

МЕТА: Вчити дітей розуміти такі поняття як «друг», «дружити»; прищеплювати доброзичливе ставлення; учити уважно ставитись одне до одного; виховувати чуйність.

ОБЛАДНАННЯ: М'ячик.

ХІД ГРИ: Етична бесіда «Кого ми називаємо другом?».Риси справжнього друга: добрий,вірний, ніколи не образить;не залишить у біді, прийде на допомогу; завжди вислухає, підтримає.

ВІДГАДАЙ

МЕТА: Виховувати доброзичливість.

ХІД ГРИ: Діти сидять у колі. В-ль запитує: «Відгадайте, що подобається друзям у вашому сусіді ліворуч?» Діти вголос відповідають, називають найкращі якості, закріплюють поняття «друг», «справжня дружба».

ЧАРІВНА КУЛЬКА

МЕТА:Розвивати моральні якості та творчі здібності дітей, уяву,фантазію, естетичний смак; активізувати зв'язне мовлення; виховувати почуття взаємодопомоги та взаємоповаги.

ОБЛАДНАННЯ ТА МАТЕРІАЛ: Велика надувна кулька.

ХІД ГРИ: 1)Вихователь кидає кульку дітям, той хто зловить кульку ,повинен сказати «чарівні слова», та повернути кульку назад.

2)Той хто спіймає кульку, повинен сказати «чарівні слова» і кинути кульку іншій дитині і т.д.,поки кулька не повернеться до вихователя.

Заняття з використанням інтерактивних методів

Заняття -гра « Хто ? Де? Як?»

(за освітньою діяльністю « Мова рідна, слово рідне», « Віконечко у природу» та « Граючись, зростаємо»)

Освітні завдання: спонукати до усвідомлення різноманітності тваринного світу; вчити розрізняти найпоширеніші види тварин різних широт (*Північного та Південного полюсів – холодних країв; Африки , Азії - жарких країв та лісу*), визначати середовище існування , орієнтуватися в особливостях: зовнішньої будови, живлення, пересування тварин

зв'язне мовлення: вчити складати розповідь за запропонованим сюжетом «*День народження у білочки*», вдосконалювати діалогічне мовлення протягом заняття ,спонукати до використання назв дитинчат тварин (*слоненя, левеня, жирафеня ...*)

звукова культура мовлення: вправляти в вимові звуків, в умінні користуватися силою голосу, інтонацією, розвивати фонематичний слух(*подорож на автомобілі, потязі, літаку*)

словник: збагачувати та активізувати словник присвійними прикметниками (*жираф'ячий ..., слонячий..., лисячий...*), вправляти в введення в лексику нових слів «*прайд*», «*ластоногі*», узагальнення «*звірі*».

граматика: вчити правильно вживати рід, число іменників; утворювати прикметники вищого ступеня порівняння (*слон сильний - найсильніший, тигр спритний – найспритніший....*) та прикметники з двох слів (*білосніжне, довгохвостий, білогрудий*)

розвивально-виховні завдання: збагачувати чуттєвий досвід дітей за допомогою аналізаторів (*зору, дотику запаху (мішечки з гостинцями для тварин лісу - горішки, ягоди, сухі яблука, сіно*)) розвивати дрібну моторику пальців рук (*використання морської солі*);бережне ставлення до живої природи, зацікавленість в виконанні завдань під час заняття.

Попередня робота: читання « Дитячої енциклопедії тваринний світ» та перегляд зображень диких тварин, бесіди « Жива природа – навколо нас»», складання описових розповідей про диких тварин, читання цікавинок « У світі тварин»; використання в ігровій діяльності мовленнєвих вправ « У кого лапи, у кого хвіст», « Хто що їсть?», « Де чия мама?», « Де заховалась тварина?», «Впізнай на дотик?», перегляд навчаючого мультфільму « Уроки тітоньки Сови». Проведення інтерактивних ігор « Нічний потяг», «Мікрофон».

Матеріал: ігрове поле , дзига, макети природних зон, запис відеофільму, аудіо записи (потяг, літак,автомобіль) , іграшки та зображення тварин, морська сіль.

Хід заняття

Вихователь:Йдіть мої любі, навколо дивіться,

Гостям нашим дружньо всміхніться.

Хай усмішка буде в кожній долоньці,

Мов ніжні промінчики теплого сонця.

- Подаруйте посмішку нашим гостям (*діти дують на долоні і дарують посмішку*)

Діти у нас сьогодні буде незвичайне заняття. Ми будемо грати в гру «Хто ? Де? Як?»

Символ цієї гри – пташка , а яка пташка, ось послухайте загадку і відгадайте.

Уночі гуляє,

А вдень спочиває,

Має круглі очі,

Бачить серед ночі.(Сова)

- Нас запросила на гру «Хто? Де? Як?» тітонька Сова .

Вмикається відеозапис « Уроки тітоньки Сови» (Сова повідомляє , що вона дуже рада бачити дітей . Вона хоче дізнатися як справи у її друзів – тварин лісу, жарких та холодних країв.)

Сова : Шановні Гравці, займіть свої місця за гральним столом.

Але перш ніж розпочати гру, давайте пригадаємо правила:

1. Завдання обираємо за допомогою дзиги, на який сектор вказує стрілка той сектор і вступає в гру.
2. Якщо стрілочка вказує на той сектор, який уже грав, то гра переходить на інший сектор.
3. Якщо стрілочка вказує на скрипичний ключ - то це означає, що буде музична пауза.

Отже всім зрозумілі правила гри? Тож дозвольте нашу гру розпочати.

Дитина крутить дзигу, стрілочка показує на певний сектор, на секторі розміщений конверт; друга дитина озвучує номер конверта, дістає завдання і передає вихователю.

Вихователь читає завдання :

1.Шановні гравці, вам необхідно здійснити подорож до лісу і познайомитись з його мешканцями .

- До лісу йти дуже далеко, тож ми з вами поїдемо на автомобілях.

(Діти рухаються один за одним, промовляючи «дир – дир- дир », імітуючи

рух автомобіля в колоні).

- Ось ми і приїхали до лісу.

Діти підходять до макету лісу. Дикі тварини заховані під ковпачками.

- Діти, погляньте, тітонька Сова вирішила з нами пожартувати і зачаклувала тварин. Нам необхідно відгадати , які тварини заховані. Я буду підказувати, а ви - відгадувати. Правильність відповіді зможете перевірити, знявши ковпачок.

Міцні копита, великі роги – у (лося). Де живе лось? (у хащах).

Розмістіть на макеті.

Багряна шубка, розкішний хвостик, китиці на вушках – у (білки). Де мешкає білочка? (у дуплі). Знайдіть дупло білочки.

Швидкі лапки, кущий хвіст, довгі вушка, чорний ніс - у (зайця). Де живе

зайчик? (*під кущем*). Розмістіть зайчика.

Гострі зуби, сильні лапи – у (*вовка*). Де мешкає вовк? (*у лігві*). Знайдіть лігво вовка.

Ікла і щетина – у (*кабана*). Де себе почуває зручно кабан? (*у чагарнику*).

Шубка руденька – у (*лисиці*). Куди ховається лисичка від мисливців? (*у норі*).

Бура кожушина – у (*ведмедя*). Де спить ведмідь взимку? (*в барлозі*)

Роги, як вила, хвіст як мітла - у (*зубра*). Де мешкає зубр?

(діти називають тварин і розміщують на макеті)

- Діти, я ледве не забула, сьогодні у білочки день народження. Білочка на день народження запросила своїх друзів тварин і вони хочуть привітати її. Виберіть кожен собі тварину і від її імені привітайте білочку. (*Я бажаю тобі, щоб у тебе було дуже багато - багато друзів. А я бажаю тобі, щоб у тебе було тепле і зручне дупло.....*).

- А білочка вирішила пригостити тварин . Цікаво, що ж тут в мішечках і кого з тварин цим білочка буде частувати?.

- Діти, візьміть кожен собі мішечок та визначте, що в ньому знаходиться?

(визначають на дотик та на запах. В кожному мішечку різні предмети – жолудь, гриб, мох, сіно, сухі ягоди, трава, гілочки, шишка.....).

Відповіді дітей:

- *Жолудями білочка частуватиме кабана.*

- *Мохом буде частувати лося.*

- *Сіно для зайчика.*

А що таке сіно, як ви думаєте? (*суха трава*)

- *Гілочки для зубра.*

А які гілочки їсть зубр? (*молоді*)

- *Ягодами пригощатиме ведмедя.*

- *Шишки та горішки лузатиме сама.*

- Як гарно в лісі , але нам час повертатися . Ми дізналися про тварин лісу.

Тож заводимо автомобілі. (діти повертаються до ігрового столу)

*Включається відеозапис Тітоньки Сови.(дякує за виконане завдання,
пропонує далі крутити дзигу).*

*Дитина крутить дзигу, стрілочка показує на певний сектор, на секторі
розміщений конверт , друга дитина озвучує номер конверта, дістає
завдання і передає вихователю.*

2.Шановні гравці , дізнайтесь як справи у тварин жарких країв .

- Знову ми вирушаємо в подорож, але цього разу до жарких країв .

До жарких країв дуже далеко, тому ми вирушимо на потязі.

(Інтерактивна гра «Нічний потяг». Під час гри діти промовляють чух-чух...)

Вихователь підводить дітей до макету жарких країн(пісок) .

- Куди це поділись тварини цієї чудової країни? Можливо, вони вирішили погратися з нами в хованки? А може, трапилось лихо, налетіла буря і тварин засипало піском? Подивіться уважно, може ви їх знайдете?

Тварини заховані в піску біля чагарнику, біля пальми, за кактусом, тільки виглядають їх частини (хвіст, хобот , голова...) Діти називають тварину, дістають із хованки і виставляють .

Вихователь:

- А чия це грива виглядає? (лев'яча).
 - А це чий хобот?(слонячий)
 - А це чії ріжки? (жираф'ячі).
 - А чия це голова? (бегемота)
 - А чий це смугастий бочок? (зебри) .
 - А це чий горб? (верблюжий)
 - А чия це лапа? (тигряча).
- А чий це хвостик?(лисячий)
- А ви знаєте, діти, що красунею Африки вважають жирафу? У неї маленька голова , великі-великі чорні очі і чарівні ріжки. Жирафа красива, а ви скажіть, що вона дуже красива.

Відповіді дітей:

Жирафа красива, а яке можна слово підібрати ? (*найкрасивіша*)

Слон сильний – *найсильніший*

Тигр спритний – *найспритніший*

Лев сміливий – *найсмівлівіший*

Лисиця хитра – *найхитріша*

Бегемот добрий – *найдобріший*

- Тітонька Сова передала фотографії дитинчат тварин, а нам необхідно знайти їх батьків. А давайте з вами пограємо. Уявіть, що ви - дитинчата тварин. Вибирайте, ким би ви хотіли бути? Візьміть кожен фотографію. Ти хто? (*тигрень*) Як звати твою маму? (*тигриця*) Як звати твого тата? (*тигр*) А ти хто?

Відповіді дітей:

- я - слоненя, тато - слон , мама - слониха;

- я - верблюжа, тато - верблюд , мама - верблюдиця;

- я - жирафеня , тато - жираф , мама - жирафа;

- я - зебренья, тато - зебра, мама - зебра;

- я - лисеня, тато - лис, мама - лисиця;

- я - бегемотеня, тато - бегемот, мама - бегемотиха;

- я - левеня , тато - лев, мама - левиця.

- Як називається родина левів? Не знаєте ? Вона називається **прайдом**. (*введення нового слова «прайд»*.) Повторіть слово «прайд». У прайді живе декілька левиць і левенят, а прайд очолює лев. У прайді полюють тільки левиці, а лев - спостерігає. Але коли лев відчуває небезпеку - то він захищає свою родину.

- Давайте залишимо фотографії тваринам.

- В жарких краях дуже цікаво , але нам час повертатися до ігрового поля.

(*діти розташовуються в потязі і повертаються до ігрового поля*)

Включається відеозапис тітоньки Сови.(дякує за виконане завдання, пропонує далі крутити дзигу).

Стрілочка дзиги зупиняється на конверті з зображенням скрипичного ключа.

- Яке завдання ми будемо виконувати? Що означає скрипичний ключ?
(музична пауза)(зарядка звірят)

Після музичної паузи діти повертаються до ігрового столу і крутять дзигу.

3.Шановні гравці, виготовте макет холодних країв і розмістіть тварин.

- Які краї називають холодними ? В яких краях у нас завжди сніг лежить?(в холодних, країнах Арктики. в Антарктиді). До холодних країв полетимо на літаку.(Під час польоту діти промовляють жу-жу- жу-...)

- Давайте виготовимо макет холодного краю і розмістимо на ньому тварин.

(На столі посуд з морською сіллю білого та синього кольору та іграшкові тварини і пустий макет).

- З якого матеріалу буде сніг? (сніг з білої солі). А як ви думаєте, якого кольору буде море? Подумайте, де ви розмістите сніжну рівнину, а де буде море?

- Ой подивіться, а хто це виглядає з води? (тюлень) Давайте його розглянемо. На що схожі у нього лапи? (на ласті) І тому тюленів називають **ластоногі**. Повторіть **ластоногі**. А ще у яких тварин є ласти? (тюлень звичайний, хохlach, морж, морський тигр). Де вони живуть?

(у воді).

- А які тварини проводять більшу частину життя у воді? (тюлень, морж, морський тигр). Тюлень на суші знаходиться декілька днів на рік, це тоді, коли у нього з'являються дитинчата та він змінює шкіру.

- А у яких тварин лапи? (ведмідь, пінгвін)

- Яка з цих тварин пташка? Чому? (*вкрита щільним пір'ям, несе яйця*)
- У яких тварин копита? (*вівцебик, олень*)
- Подивіться на ведмедя, його майже непомітно. У нього хутро біле, наче сніг. Як можна сказати одним словом? (*білосніжне*).

У тюленя довгий хвіст (*довгохвостий*).

У пінгвіна біла грудка (*білогрудий*).

Діти, як ви думаєте, сподобається тваринам на новому місці?

Діти повертаються на літаку до ігрового столу

Сова дякує дітям за гру і дарує їм іграшку сови.

- Давайте пограємо з іграшкою і скажемо, « Яка Сова? -...» .
(*розумна, кмітлива, добра, винахідлива, мудра....*) (*діти передають іграшку з рук в руки і характеризують сову*).

Висновок :

- Куди ми сьогодні подорожували?
(*подорожували до лісу , до жарких та холодних країв*).
- Діти, про яких тварин ми сьогодні говорили? (*про диких тварин лісу, диких тварин жарких та холодних країв*)
- Всіх цих тварин можна назвати одним словом «**звірі**». Повторіть.
- Вам сподобалось грати в гру «Хто? Де? Як?»
- На цьому наше заняття закінчується.

Комплексна навчально – виховна програма гуртка «Малюнок» для вихованців старшого дошкільного віку

Вступ

«Театральна вистава розкриває перед дитиною весь світ засобами мудрої та вічної казки, розвиває творчі здібності особистості, а найголовніше, виховує справжню людину».

С. Русова

Розвиток культури – важлива складова особистого зростання дитини.

Сьогодні багато педагогів стурбовані пошуком нетрадиційних шляхів творчої взаємодії з дітьми. Як зробити кожне заняття з дитиною цікавим і захоплюючим, просто і доступно розповісти їй про найголовніше – про красу і різноманіття навколишнього світу? Як виховати і розвинути творчі здібності? Як навчити малюка грати, брати ініціативу в свої руки і діяти? Цьому допоможе театр.

Театр – один з самих демократичних видів мистецтва для дітей, він дозволяє вирішити безліч актуальних проблем сучасної педагогіки і психології, пов'язані з

- художньою освітою та вихованням дітей;
- формуванням естетичного смаку;
- моральним вихованням;
- розвитком комунікативних якостей особистості;
- вихованням волі, розвитком пам'яті, уваги, ініціативності, фантазії, мови (діалогу і монологу);
- створенням позитивного емоційного настрою, зняттям напруження, вирішенням конфліктних ситуацій через гру.

Головне, театр розкриває духовний і творчий потенціал дитини і надає реальну можливість адаптуватися їй в соціальній сфері

Пояснювальна записка

Для того, щоб дитина проявила творчість, необхідно збагачувати її життєвий досвід яскравими художніми враженнями, надати необхідні знання і вміння. Чим багатше досвід малюка, тим яскравішими будуть творчі прояви в різних видах діяльності. Тому так важливо з самого раннього дитинства заохочувати дитину до музики, театру, літератури, живопису. Адже період 3-6 років – дошкільний, у цьому віці відбувається бурхливий психічний, фізичний розвиток дитини. Формуються основи її особистості.

Заняття в театральному гуртку дозволяє дитині вирішувати багато проблем від особи будь-якого персонажа. Це допомагає долати боязкість, невпевненість у собі, сором'язливість. Таким чином, заняття в гуртку допомагає всебічно розвивати дитину. Тому організовуючи роботу, педагог зобов'язаний:

- створювати умови для розвитку творчої активності дітей в театралізованій діяльності (заохочувати виконавську творчість, розвивати здатність вільно і розкріпачено триматися при виступі, спонукати до імпровізації засобами міміки, виразних рухів та інтонації і т.д.);

- залучати дітей до театральної культури (знайомити з театром, театральними жанрами, з різними видами театрів);

- забезпечувати взаємозв'язок театралізованої з іншими видами діяльності в єдиному педагогічному процесі;

- створювати умови для спільної театралізованої діяльності дітей та дорослих.

Для виконання цих критеріїв необхідно створення певних умов. Це, в першу чергу, відповідна організація роботи в театральному гуртку.

Театралізована діяльність в дитячому закладі може бути організована в ранкові та вечірні години; органічно включена в інші заняття (музичне, з образотворчої діяльності та ін), тобто спеціально заплановані в тижневому розкладі заняття з мовленнєвого спілкування та ознайомлення з навколишнім світом.

Багато щоб всі організовані форми театралізованої діяльності проводили невеликими підгрупами, що забезпечить індивідуальний підхід до кожної дитини. Причому кожного разу підгрупи повинні формуватися по-різному, в залежності від змісту занять.

Мета та завдання театрального гуртка

Мета:

- виховувати естетичні почуття — творче сприйняття природи, життя, мистецтва;
- розвивати моральні якості особистості дитини, її творчі здібності, емоційну сферу дитину (ознайомити зі світом почуттів, настроїв, їх зовнішнім вираженням);
- поліпшити психологічний стан дитини;
- ознайомлювати зі світом театру, видами лялькового театру, з українськими народними звичаями та обрядами;
- допомагати опанувати прийоми роботи з театральною лялькою, прийоми акторської гри.

Завдання:

- формування спостережливості та уважного ставлення до навколишнього світу, людей;
- здатності до співчуття, співпереживання, готовності до спів дії;
- формування емоційної культури, симпатії, пізнання й усвідомлення реальних життєвих явищ, збагачення естетичного досвіду;
- поліхудожній розвиток особистості дошкільника, що відбувається завдяки залученню до різних видів театрального мистецтва;
- розвиток сенсорної сфери, здібностей, що є специфічними для кожного виду театрально-сценічної творчості(техніки мовлення, дикції, пластики тіла, голосу та ін.); опанування дітьми інтонаційно-сміслового мовлення,
- виразності міміки, жестикуляції, пластичної виразності тіла;

- розвиток особливого відчуття сценічного простору, координації рухів, гнучкість, ритмічність;
- розвиток вокальних здібностей, музичного слуху;
- розвиток основних психічних процесів (пам'яті, уваги, уяви, сприймання, волі та мислення);
- розвиток інтонаційної виразності мовлення (модуляції, висоти тону, темпу, тембру, поетики);
- розвиток українського мовлення дітей (збагачення лексики, навчання правильної вимови звуків та слів української мови, уміння будувати діалог та монолог українською мовою);
- прищеплення шанобливого ставлення до культурно-історичної спадщини українського народу, до української мови.

Зміст програми гуртка «Малютко»

1. Сценічний рух.
2. Розвиток мовлення.
3. Основи народознавства.
4. Театрально-ігрова діяльність.

Сценічний рух:

- рухливі вправи
- музично-рухливі вправи
- мовленнєво-рухливі вправи
- ритмічні вправи
- дихальні вправи
- пантоміма
- скульптурні вправи
- етюди з різними видами театральних ляльок
(опанування техніки водіння ляльки)

Розвиток мовлення:

- артикуляційні вправи
- голосові вправи

- вправи на розвиток мовлення
- виразне читання віршів

Основи народознавства:

- ознайомлення з українськими народними святами та звичаями, обрядами
- вивчення українських народних пісень та їх драматизація
- вивчення українських народних дитячих хороводних та рухливих ігор
- ознайомлення з українським фольклором та творами українських письменників

Театральна ігрова діяльність:

- театральна абетка (ознайомлення з театром)
- ігри-драматизації (озвучені та пантомімічні)
- підготовка драматичних вистав, лялькових вистав ; виготовлення елементів театральних костюмів
- ознайомлення з основами гриму виготовлення декорацій

План роботи гуртка «Малятко»

№п/п	Тема	Місяць	Кількість годин
1.	Театр	вересень	4
2.	Драматизація твору «Ходить гарбуз по городу»	жовтень	4
3.	Драматизація казки «Лисичка-сестричка і вовк-панібрат»	листопад	4
4.	Драматизація казки «Рукавичка»	грудень	4
5.	Розвага « Щедрий вечір добрий вечір»	січень	4
6.	Драматизація казки «Телесик»	лютий	4
7.	Театр іграшок «Подарунок	березень	4

	для мами»		
8.	Настільний театр «Ріпка»	квітень	4
9.	Драматизація українських народних пісень	травень	4

Заняття в гуртку «Малятко» проводяться два рази на тиждень по 30 хвилин.

Орієнтовний розподіл тем на рік

Вересень

Тема. Подорож до театру

Мета: формувати знання дітей про театр, різні види театру, театральну термінологію.

Словник: театри, пальчиковий, настільний, драматичний, театр іграшок, театр картинок, тіньовий.

Термінологія:

вистава-сюжет, сценарій, прем'єра, антракт, фінал;

Матеріал: різні види театрів, «Театральна абетка».

Тема: Маленькі актори

Мета: Розвивати вміння розуміти зміст дійства вистави, театральний образ як живу акторську дію з використанням засобів мовлення, міміки, жестів, рухів, музики, танцю, співу, співпереживати персонажам, оцінювати свої вчинки та вчинки товаришів, порівнювати їх із вчинками персонажів вистави, наслідувати позитивних героїв вистави. Виховувати інтерес до театральних дійств.

Матеріал: різні види театрів, малюнки персонажів.

Тема. Таємниці театру .

Мета: формувати знання дітей про приміщення театру, їх призначення.

Словник:

- фойє (великі дзеркала, фотографії акторів, картинки із вистав, бесіди про вистави в антракті, гардероб)
- зала для глядачів (комфортна зала, м'які крісла, що розставлені в певному порядку, номерки на кріслах, оркестрова яма);

- сцена (таємничий занавіс, яскраві прожектори, декорації)
- кімнати для акторів
- художні майстерні для художників-декораторів
- костюмерна кімната, де зберігаються театральні костюми

Матеріал: перегляд діяфільму «Театр»

Тема. Театральні професії.

Мета : уточнити і поглибити знання дітей про театральні професії і їх значення в театрі.

Словник: актори, режисер, художник-декоратор, диригент, музиканти, костюмер, гример, бутафор.

Матеріал: ілюстрації з зображенням професій, дидактична гра

« Кому що належить?»

Жовтень

Драматизація «Ходить гарбуз по городу»

«Застільний період»

Тема. Показ на фланелеграфі «Ходить гарбуз по городу». Знайомство з театральною абеткою». Слова театральної термінології: «актор», «я-артист».

Мета: знайомити дітей з текстом малих форм українського фольклору.

Розвивати у дітей поетичний слух, розуміння милозвучності, ритмічності. Збагачувати словник дітей театральними термінами («актор», «я-артист»). Вчити дітей порівнювати літературні персонажі за зовнішністю, та їх характерними рисами.

Матеріал: фланелеграф «Ходить гарбуз по городу»,
«Театральна абетка».

Робота « у вигородках»

Тема. Робота над тестом «Ходить гарбуз по городу». Слово з театральної термінології «трупа».

Мета: продовжувати знайомити дітей з творами малих форм українського фольклору. формувати вміння визначити стосунки героїв, розташування на сцені в той чи інший момент. Сприяти розвитку

творчості при виготовленні декорацій до вистави. Збагачувати словник дітей словами театральної термінології (трупа).

Матеріал: фланелеграф «Ходить гарбуз по городу», «Театральна абетка»

Репетиції «на сцені»

Тема. Репетиція «Ходить гарбуз по городу». Слова театральної термінології

Мета: продовжувати знайомити дітей з текстом малих форм фольклору.

Залежно від характеру твору, вправляти малюків у виразному читанні віршів (дзвінко, весело, м'яко, сумно). Розвивати емоційність та виразність мовлення дітей під час читання віршів. Збагачувати словник новими художньо-поетичними виразами, словами театральної термінології: «режисер», «репетиція».

Матеріал: шапочки для гри-драматизації «Ходить гарбуз по городу», «Театральна абетка».

Тема. Театралізація «Ходить гарбуз по городу»

Мета: підтримувати і розвивати у дітей бажання проводити ігри – драматизації. Розвивати емоційність та виразність мовлення малюків під час читання віршів

Матеріал: «Театральна абетка», шапочки овочів.

Листопад

Драматизація казки «Лисичка-сестричка і вовк-панібрат»

«Застільний період»

Тема. Читання казки «Лисичка-сестричка і вовк-панібрат» з показом ілюстрацій. Слова з «Театральної абетки» «афіша»

Мета: познайомити дітей з казкою «Лисичка-сестричка і вовк-панібрат», підвести до розуміння змісту. Обговорити зміст художнього твору. Вчити дітей відповідати на запитання, ставити себе на місце героя, добирати до предметів та явищ якомога більше ознак. Збагачувати словник дітей словами театральної термінології: «афіша».

Матеріал: ілюстрована казка «Лисичка-сестричка і вовк-панібрат», «Театральна абетка»

Робота « у вигородках»

Тема. Розігрування по ролях уривків із казки «Лисичка-сестричка і вовк-панібрат» . Слова з «Театральної абетки»: «квиток», «каса».

Мета: розвивати вміння оцінювати події, поведінку героїв, засоби інтонаційної і немовної виразності. Збагачувати словник дітей порівняннями, образними словосполученнями, театральними термінами. Вводити в активний словник дітей слова звертання з улесливою зміненою формою.

Матеріал: одяг казкових героїв «Театральна абетка».

Репетиції «на сцені»

Тема. Репетиція «Лисичка-сестричка і вовк-панібрат». Слова з театральної абетки « декорація», «гардероб».

Мета: викликати бажання грати роль на сцені, передавати характер, інтонацію, зовнішні ознаки головних героїв . Формувати вміння самостійно знаходити відповідне місце на сцені.

Словник: « декорація», «гардероб».

Матеріал: декорації до казки, елементи одягу головних героїв.

Тема. Гра-драматизація казки «Лисичка-сестричка і вовк- панібрат». Слова з «Театральної абетки»: «фойє», «буфет».

Мета: вчити дітей емоційно входити в роль, зосереджуватись на своєму образі. Продовжувати розвивати засоби виразності інтонаційної та немовної (міміка, рухи, жести). Перевірити вміння вести діалог між собою. Розвивати артистичні дані дітей. Збагачувати словник дітей театральними термінами «фойє», «буфет».

Матеріал: елементи костюмів до казки, декорації

Грудень

Драматизація казки «Рукавичка»

«Застільний період»

Тема. Показ казки на фланелеграфі «Рукавичка».

Мета: бесіда за змістом твору. Закріпити і перевірити знання

дітей про звірів зимою. Учити визначати засоби емоційної виразності. Розвивати мову, інтонацію.

Матеріал: Фланелеграф до казки «Рукавичка».

Робота « у вигородках»

Тема. Повторення змісту казки «Рукавичка». Розподіл ролей.

Показ основних характерних рухів головних героїв.

Мета: повторити з дітьми зміст казки «Рукавичка». Індивідуальна робота з дітьми над казкою, розподіл ролей, слова автора. Працювати з дітьми над вмінням вести діалог. Виховувати порядність, розвивати мову.

Матеріал: шапочки, костюми, декорації.

Репетиції «на сцені»

Тема. Репетиція казки «Рукавичка». Слова із «Театральної абетки»: «завіса», «куліси».

Мета: перевірити вміння дітей виконувати певні ролі, бути емоційним, зосередженим під час гри – драматизації, запропонувати дітям оцінити гру своїх товаришів. Розвивати артистичні дані дітей. Виховувати посидючість, стриманість.

Матеріал: шапочки, костюми, декорації.

Тема. Гра – драматизація казки «Рукавичка».

Мета: розвивати артистичні дані дітей, узгоджувати свої дії з діями партнерів по виставі.

Січень

Розвага « Щедрий вечір, добрий вечір»

Тема. Ознайомлення дітей з народними звичаями та традиціями українського народу.

Мета : формувати знання дітей про звичаї та традиції українського народу, український фольклор, розуміння тексту обрядових пісень

Матеріал: аудіо запис обрядових пісень, ілюстрації з зображенням народних обрядів.

Тема. Розучування пісень, віршів та рухів до розваги « Щедрий вечір, добрий вечір»

Мета: вчити дітей керувати своїм голосовим апаратом, розвивати вміння вимовляти фрази з різною силою голосу, відтворювати різні танцювальні рухи, відтворювати настрій та почуття.

Матеріал : використання мовних та музично-рухливих вправ

Тема. Театралізоване дійство за народними звичаями

« Щедрий вечір, добрий вечір»

Мета: відтворення за допомогою поетичного слова життєрадісні почуття, розвивати творчі здібності, сприяти появі почуття національної гордості, розучування слів обрядових пісень, виготовлення атрибутів до обрядового дійства.

Матеріал : обрядові костюми.

Лютий

Драматизація казки «Телесик»

«Застільний період»

Тема. Читання казки Телесик.

Мета: бесіда за змістом казки. Учити визначати засоби емоційної виразності. Розвивати мову, інтонацію. Обговорити зміст художнього твору. Вчити дітей відповідати на запитання, ставити себе на місце героя, добирати до предметів та явищ якомога більше ознак

Матеріал: ілюстрації до казки «Телесик»

Робота « у вигородках»

Тема. Повторення змісту казки « Телесик». Розподіл ролей.

Показ основних характерних рухів головних героїв.

Мета: повторити з дітьми зміст казки « Телесик». Індивідуальна робота з дітьми над казкою, розподіл ролей, слова автора. Працювати з дітьми над вмінням вести діалог. Сприяти розвитку мови. Вчити виготовляти декорації до казки з підручних матеріалів.

Матеріал: шапочки, костюми, декорації.

Репетиції «на сцені»

Тема. Репетиція казки «Телесик»

Мета: закріпити вміння дітей виконувати певні ролі, бути емоційними, зосередженим під час гри – драматизації. Розвивати артистичні дані дітей.

Виховувати посидючість, стриманість, взаємодопомогу.

Матеріал: шапочки, костюми, декорації.

Тема. Гра – драматизація казки «Телесик».

Мета: розвивати артистичні дані дітей, узгоджувати свої дії з діями партнерів по виставі під час зміни декорацій.

Березень

Театр іграшок «Подарунок для мами»

«Застільний період»

Тема. Показ театру іграшок «Подарунок для мами». Слова з «Театральної абетки»: «емоції», «щирість».

Мета: підвести дітей до розуміння морального змісту казки, правильно оцінювати поведінку героїв, закріплювати знання про композицію та жанр художнього твору.

Матеріал: Газета Дит. садок (лют.) 2005, ст.7, іграшки, «Театральна абетка».

Робота « у вигородках»

Тема. Показ театру іграшок «Подарунок для мами».

Мета: виховувати чуйність, доброзичливість. Продовжувати збагачувати словник дітей словами-термінами «емоції», «щирість». Узгоджувати свої дії з діями партнерів

Репетиції «на сцені»

Тема. Інсценізація казки «Подарунок для мами».

Мета: продовжувати вчити дітей уявляти себе на місці будь-яких предметів, тварин, рослин; добирати до предметів та явищ якомога більше ознак.

Продовжувати формувати вміння виявляти творчість, вдало використовувати засоби виразності.

Матеріал: Газета Дит. садок (лют.) 2005, ст.7, декорації, шапочки

Квітень

Настільний театр «Ріпка»

«Застільний період»

Тема. Показ настільного театру «Ріпка». Слово з «театральної абетки»:

«вистава».

Мета: вчити аналізувати структуру казки (початок, середина, кінець), художні засоби виразності, замінювати іншими варіантами зачин та кінцівку казки. Розвивати точність і доречність, виявлення емоцій дітьми, словами відповідно до ситуацій, вміння розповідати відомі казки у супроводі ілюстрацій (настільних героїв). Збагачувати словник дітей словами театральної термінології: «вистава».

Матеріал: «Театральна абетка», атрибути настільного театру «Ріпка»

Робота « у вигородках»

Тема. Повторення тексту, переказ уривків казки «Ріпка». Розподіл ролей.

Мета: вчити дітей розуміти і точно вживати слова, близькі за значенням.

Розвивати інтонаційну виразність мови, чіткість вимови, асоціативне мислення, вміння входити в образ персонажу. Вчити дітей розуміти зміст казки, розвивати вміння переказувати казку (уривок), відповідати на запитання різного типу.

Матеріал: шапочки, елементи костюмів.

Репетиції «на сцені»

Тема. Репетиція казки «Ріпка»

Мета: розвивати асоціативне мислення, вміння входити в образ персонажу, додержуватись притаманних рис протягом усієї театралізації.

Продовжувати розвивати інтонаційну виразність мови та чіткість вимови. Учити надавати допомогу, підтримувати товаришів у скрутній ситуації.

Матеріал: матеріал для виготовлення костюмів, декорацій.

Тема. Гра-драматизація казки «Ріпка»

Мета: продовжувати формувати вміння виявляти творчість, вдало

використовувати засоби виразності. Розвивати творчі здібності дітей.

Матеріал: шапочки, елементи костюмів, декорації.

Травень

Драматизація українських народних пісень .

Тема. Українська народна пісня «Два півники»

Мета: вчити дітей самостійно визначати головних персонажів керувати своїм голосовим апаратом, розвивати вміння вимовляти фрази з різною силою голосу, відтворювати різні танцювальні рухи, передавати настрій та почуття.

Матеріал: шапочки для героїв.

Тема. Українська народна пісня « Чоботята- дроботята»

Мета: викликати пізнавальний інтерес дошкільників , стимулювати самостійність і творчість, розвивати вміння вимовляти фрази спільно з рухами.

Очікувані результати:

- всебічний розвиток творчої особистості через залучення до театральної ігрової діяльності;
- формування, розширення та збагачення елементарних уявлень дітей про театр, театральну термінологію;
- збагачення матеріальної бази дошкільного закладу декораціями, костюмами, ляльками, атрибутами до різних видів театру за безпосередньою участю батьків;
- активна участь батьків, дітей, вихователів груп у святах, розвагах, театральних діях.

Основні показники компетенції дітей

- мають уявлення про театр як вираження життєвих ситуацій в акторській грі;
- опановують засоби емоційної виразності (міміка, жести, інтонація) в міру своїх індивідуально-вікових можливостей;
- уміють співпереживати персонажам, розуміють зміст дійства, усвідомлюють колективний характер дієтворення на сцені;

- цілісно сприймають і розуміють композицію та особливості літературного твору, отримують задоволення від процесу та результату творення;
- відчують себе соціально-значущими особистостями з розвиненим почуттям відповідальності, гідності, патріотизму.

Словник театральних термінів «Театральна абетка»

Авансцена-простір сцени між завісою і оркестром або глядацьким залом.

Актор - діяльний, діючий (акт - дія).

Антракт - проміжок між діями спектаклю.

Оплески - схвальні оплески.

Артист - художник (уміння, майстерність).

Афіша - оголошення про подання.

Балет - вид театрального мистецтва, де зміст передається без слів: музикою, танцями, пантомімою.

Бельєтаж - 1-й поверх над партером і амфітеатром.

Бенуара - ложі по обох сторонах партеру на рівні сцени.

Бутафорія - предмети, спеціально виготовлені і уживані замість справжніх речей в театральних постановках (посуд, зброю, прикраси).

Грим - підфарбовування особи, мистецтво додання обличчю (за допомогою спеціальних фарб, наклеювання вусів, бороди тощо) зовнішності, необхідної акторові для цієї ролі.

Декорація (лат.) - прикраса; художнє оформлення дії на театральній сцені (ліс, кімната).

Діалог - розмова між двома або кількома особами.

Драма - твір для сцени.

Жест - рухи рук, голови, передають почуття і думки.

Задник - розписної або гладкий фон з м'якої тканини, підвішений в глибині сцени.

Карман - бічна частина сцени, прихована від глядачів.

Куліси - вертикальні смуги тканини, що обрамляють сцену з боків.

Мізансцена - сценічне розміщення, положення акторів на сцені в певний момент.

Міміка - думки і почуття, передані не словами, а особою, рухом тіла, вираз обличчя, що відбиває емоційний стан.

Монолог - мова однієї особи, думки вголос.

Опера - музично-драматичний спектакль, в якому артисти не розмовляють, а співають.

Оперета - веселий музичний спектакль, в якому спів чергується з розмовою.

Пантоміма - виразне тілорух, передача почуттів і думок особою і всім тілом.

Перука - накладне волосся.

Партер-місця для глядачів нижче рівня сцени.

Режисер - керуючий акторами, що роздає ролі; особа, керівне постановкою спектаклю.

Реквізит - речі справжні або бутафорські, необхідні акторам по ходу дії спектаклю.

Ремарка - пояснення драматурга на сторінках п'єси, які визначають місце і обстановку дії, вказують, як повинні вести себе дійові особи в тих чи інших обставин.

Репертуар - п'єси, що йдуть в театрі в певний проміжок часу.

Репетиція - повторення, попереднє виконання спектаклю.

Репліка - фраза дійової особи, слідом за яким вступає інше дійова особа або відбувається будь-яка сценічна дія.

Театр - місце для видовищ.

Фойє - приміщення в театрі, яке служить місцем відпочинку для глядачів під час антра

Діагностичне обстеження мовленнєвого розвитку дітей

Памятка для батьків, які мають дітей з вадами мовлення

- демонструйте спокійну поведінку;
- завжди розмовляйте з дитиною чіткою правильною мовою;
- не обговорюйте виховний процес в присутності дитини;
- будуйте стосунки з дитиною на взаєморозумінні і взаємодопомозі;
- не сваріть дитину за неправильно вимовлене слово;
- організуйте чіткий режим дня та занять;
- підтримуйте тісний зв'язок з логопедом, психологом, учителем;
- виконуйте всі інструкції, поради, які надає спеціаліст вашій дитині;
- використовуйте систему заохочень, підтримки

ФОТОМАТЕРІАЛИ

Ми цікаво розповідаємо та книжку виготовляємо

Що було б, коли тварини жили в місті ?

Робота в командах

Морські хвилі

Чарівна фея

Рідне місто очима дівчаток і хлопчиків

Листопадовий дощ

Хто в ігри грає, той багато знає

Допоможемо звірятам

Зроби як я

Їде, їде паравоз

В гру пограємо – в холодних краях побуваємо

Снігова куля

Ланцюжок думок

Чарівний клубочок